ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Әлки муниципаль районы
Чуаш Кичүе авыл җирлеге
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422882, ТР, Әлки районы, Чуаш Кичүе авылы
Яшьләр урамы , 12 й.
Факс (84346) 75-2-17 Тел. (84346) 75-2-12

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Алькеевского муниципальный район
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
Чувашско-Бродского сельского поселения

422882, РТ, Алькеевский район, с. Чувашский Брод,
ул. Молодежная, д. 12
факс(884346) 75-2-17, тел. (884346) 75-2-12

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

Чуаш-Кичүе авылы

2021 нче елның 13 апреле 19 №

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» муниципаль программасын раслау турында

1.1. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү һәм Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичуе авыл җирлеге территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару өчен уңайлы икътисадый мохит булдыру максатларында, 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131 номерлы Федераль закон, 2007 елның 24 июлендәге «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 209-ФЗ номерлы Федераль закон, 2010 елның 21 гыйнварындагы «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Әлки муниципаль районы Чуаш -Кичүе авыл җирлеге Башкарма комитеты

КАРАР ИТӘ:

1. Әлеге карарга кушымта нигезендә «2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» муниципаль программасын расларга
2. Әлеге карарны авыл җирлегендә яшәүчеләр күпләп җыела торган урыннарда халыкка игълан итәргә һәм Әлки муниципаль районының рәсми сайтында һәм «Интернет»мәгълүмат-коммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга.

Чуаш- Кичүе авыл җирлеге башлыгы: Р.Н.Зәйдуллин

Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитетының 2021 елның 13 апреле 19 № карарына кушымта

«2021-2024 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘЛКИ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЧУАШ-КИЧҮЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНДӘ КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШМӘКӘРЛЕКНЕ ҮСТЕРҮ» ПРОГРАММАСЫ

2021 ел

Эчтәлек

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар, аларны хәл итү юллары
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтиҗәләрен тасвирлау, аны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары
3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисади нәтиҗәлелеген бәяләү

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» муниципаль программасы

Программаның исеме	«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» программасы (алга таба-Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131 номерлы Федераль закон; 2007 елның 24 июлендәге «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 209-ФЗ номерлы Федераль закон; 2010 елның 21 гыйнварындагы «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Әлки муниципаль районы халкын эш белән тәэмин итү программасы. Кредит чаралары һәм эшмәкәрләрнең үз акчалары. Җирле бюджет акчалары хисабына финанслау
Программаның максаты	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук аның җирлекнең социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру.
Программа бурычлары	1. Җирлектә кече хуҗалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшмәкәрлекнең кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын консультация белән тәэмин итү сыйфатын күтәрү; 4. Икътисади актив халыкны эшмәкәрлек шчәнлегенә җәлеп итү.
Программаны гамәлгә ашыру	2021-2024 еллар

Программаны башкаручылар	Әлки муниципаль районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары һәм үзмәшгульләр, Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның максат һәм бурычларын тормышка ашырудан көтелгән нәтиҗә	2024 ел азагына Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру мөмкинлек бирәчәк: - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм шәхси эшмәкәрләр тарафыннан җитештерелә торган продукция (хезмәтләр) әйләнешенең еллык үсешен саклап калу; - Әлки муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары (шул исәптән үзмәшгульләр) санын ел саен артуны саклап калу; - барлык кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача санын (тышкы бергә эшләүчеләрдән башка) арттыру; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультацион ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшмәкәрлек (яңа теркәлгән шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп) секторында яңа эш урыннары булдыру; Шул ук вакытта Программа чараларын үтәү кече һәм урта эшмәкәрлек инфраструктурасының уңышлы эшләве, кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) җитештерү күләмнәрен арттыру өчен шартлар тудыруны, шулай ук авыл җирлеге бюджетына үз эшчәнлекләреннән салымнар керүне арттыруны күздә тота.

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар, аларны чишү юллары

2020 елда Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә үз эшчәнлекләрен башлап җибәрделәр 2 кече һәм микропредприятиеләр, салым органында теркәлү узган 19 шәхси эшмәкәр, шулай ук 9 үзмәшгуль (2019 елга караганда 5 күбрәк .

1 нче таблица

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә эшмәкәрлек өлкәсе үсешенең төп тенденцияләре

Күрсәткеч	2019 ел (факт)	2020 ел (факт)	2021 ел (бәя)
Икътисадый актив эшмәкәрлек субъектлары саны:	21	25	26
кече предприятиеләр, бер.	2	2	2
төп дәүләт теркәве номеры булган (теркәлүне узган) шәхси эшмәкәрләр-барлыгы, бер.	19	19	15
үзмәшгуль, бер.	-	4	9

2 нче таблица

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Үлчәү берәмлеге	фактагы әһәмияте
		2021.01.01на
Барлыгы икътисади актив кече эшмәкәрлек субъектлары исәпкә алынды	бер.	17
алар арасында икътисадый эшчәнлек төрләре буенча: авыл хуҗалыгы, ау һәм	бер.	2
Балыкчылык, балык үрчетү	бер.	
Файдалы казылмалар чыгару	бер.	
Эшкәртү производстволары	бер.	
Электр энергиясен, газ һәм суны	бер.	
Төзелеш	бер.	
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт	бер.	5
Кунакханәләр һәм рестораннар	бер.	
Транспорт һәм элемтә	бер.	6
Финанс эшчәнлеге	бер.	
Күчемсез милек белән операцияләр,	бер.	
Дәүләт идарәсе һәм хәрби	бер.	
Мәгариф	бер.	
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	бер.	
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	бер.	
Йорт хуҗалыгын алып бару буенча	бер.	
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	бер.	
Башкалар	бер.	4

Төп күрсәткечләрне анализлау районда кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсе үсешенең уңай (тискәре) динамикасы турында сөйли.

2020 елда эшмәкәрлеккә ярдәм итү буенча иң киң кулганнары «Агростартап» программасы, Татарстан Республикасы эшмәкәрлекне яклау фондының микрозаймнары булды.

Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм җитештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәэмин итү максатында үз бизнесын булдыру буенча актив кампания кысаларында, түбәндәгеләр тормышка ашырылган: барлык мәгълүмат Әлки муниципаль районының рәсми порталында урнаштырылды, шулай ук даими рәвештә эшмәкәрлек эшчәнлеген алып баруның аерым мәсьәләләренә багышланган һәм күрсәтелгән өлкәдә актуаль мәсьәләләр, шулай ук аны алга таба үстерүнең уртак чараларын эшләү буенча фикер алышуга юнәлдерелгән

киңәшмәләр, конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» утырышлары үткәрелде.

Кызыксынган оешмалар белән берлектә даими рәвештә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына, үзмәшгуль гражданнарга дәүләт ярдәменең гамәлдәге чаралары, шулай ук эшмәкәрлек өлкәсендәге законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрелде.

2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтиҗәләрен тасвирлау, аны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендәге эш юнәлеше эшмәкәрлек субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен уңай климат булдыруга, эшмәкәрлек үсешенә төп чикләүләрнең йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән һәм Әлки муниципаль районының Чуаш-Кичүе авыл җирлеген үстерүнең стратегик максатларына, бурычларына һәм приоритетларына ярдәм итү юнәлешләрен булдыруга нигезләнгән.

Бу максатта урта сроклы перспективага социаль-икътисадый үсешнең төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Авыл җирлегендә эшмәкәрлек үсешен тоткарлый торган, әлеге сораштыруларга һәм эшмәкәрлек җәмәгатьчелеген анкеталаштыруга нигезләнгән төп проблемалар булып тора:

- кадрлар кытлыгы;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәҗәсе;
- финанс ресурсларыннан һәркем файдалану мөмкинлеге түбән булу;
- җирнең һәм күчемсез милекнең һәркем файдалана алырлык булуы;
- энергетика инфраструктурасыннан һәркем файдалана алырлык булуы;
- яңа җиһазлар алу белән проблемалар.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук аның район социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру Программаның максаты булып тора.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Җирлектә кече хуҗалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Эшмәкәрлекнең кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын консультация белән тәэмин итү сыйфатын күтәрү;
4. Икътисади актив халыкны эшмәкәрлек эшчәнлегенә җәлеп итү.

Программаның төп чаралары программаның максатларыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылган.

Шул ук вакытта һәр бурычны хәл итү кысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган.

Программаның төп чаралары характеристикасы

Тулаем алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын 2 төп юнәлешкә бүләргә мөмкин:

1. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультацион ярдәм күрсәтү буенча чаралар;
2. Эшмәкәрлекне үстерү буенча башка чаралар.

Эшмәкәр өчен консультация ярдәме күрсәтү юнәлеше кысаларында түбәндәге чаралар каралачак:

1. Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү;

Эшмәкәрлекне үстерү буенча башка чаралар:

1. кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны хәл итү юллары буенча анкеталау үткәрү;
2. кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә, эшмәкәрлеккә ярдәмнең гамәлдәге программаларына бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;
3. кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына, шул исәптән яшьләр җәмгыяте арасында, мәгълүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чаралар исемлеге Программага кушымтада билгеләнгән.

Программаны гамәлгә ашыру вакытлары һәм этаплары

Программа 2021 елдан 2024 елга кадәр тормышка ашырыла.

3. Программаны тормышка ашыру механизмы

Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты Программаны тормышка ашыру белән идарә итә:

- Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торуны оештыра;
- Программа чаралары, максатчан индикаторлар һәм Программаның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре исемлеген әзерли һәм төгәлләштерә.

Программаны тормышка ашыру барышында Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты чараларны башкаручылар белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын үтәүчеләр Программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәү өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- эчке һәм тышкы базарда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;
- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләрне куллануны киңәйтүгә;
- эшмәкәрлек эшчәнлеге белән кызыксынуны арттыру хисабына халыкның эшлекле активлыгын үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының финанс һәм матди ресурсларга үтемлелеген тәэмин итә торган механизмнарны камилләштерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтүне камилләштерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә җәлеп итү.

«2021-2024 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» Программасының максатлары һәм нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары

Төп чаралар исемлеге	Бурычларга туры килү	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре			
					2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел
Максат: Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру, инновацион икътисадны формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының санын арттыру һәм көндәшлеккә сәләтлелеген тәэмин итү, шулай ук аның җирлекнең социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә керткән өлешен арттыру								
Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү	3	Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты	2021-2024	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны , бер.	1	1	1	1
Анкета үткәрү Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары аларны чишү юллары буенча анкета үткәрү урта эшмәкәрлек аларны чишү юллары	4	Әлки МР Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән анкеталар саны, берәмлек	1	1	1	1

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә, эшмәкәрлеккә ярдәмнең гамәлдәге программаларына бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;	1	Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән семинарлар саны, берәмлек	1	1	1	1
Яшьләр эшмәкәрлеге өлкәсенә җәлеп итү буенча яшьләр бергәлеге белән эшләү	2	Әлки муниципаль районы Чуаш-Кичүе авыл җирлеге башкарма комитеты	2021-2024	Үткәрелгән чаралар саны, бер.	1	1	1	1